

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 15497/2023
22.11.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић, Владиславе Милићевић, Јасмине Стаменковић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, обоје из ..., чији је заједнички пуномоћник Милена Јанковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Ваљеву, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3393/22 од 10.11.2022. године, у седници одржаној 22.11.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3393/22 од 10.11.2022. године, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3393/22 од 10.11.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужилаца за накнаду трошкова одговара на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву П 678/19 од 04.11.2019. године, која је у погледу презимена тужилаца исправљена решењем истог суда П 678/19 од 21.01.2020. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужилаца и обавезана тужена да им на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде права на поштовање породичног живота исплати износе од по 1.250.000,00 динара са законском затезном од дана пресуђења 04.11.2019. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да накнади тужиоцима као солидарним повериоцима трошкове парничног поступка у износу од 361.950,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3393/22 од 10.11.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у ставу првом изреке. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка из става другог изреке првостепене пресуде тако што је обавезана тужена да накнади тужиоцима као солидарним повериоцима трошкове парничног поступка у износу од 234.975,00 динара са законском затезном каматом од

извршности до исплате. Ставом трећим изреке, одбијени су захтеви тужилаца и тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној примени члана 404. Закона о парничном поступку, ради уједначавања судске праксе и обезбеђења равноправности грађана.

Тужиоци су поднели одговор на ревизију, са захтевом за накнаду трошкова састава одговора.

Одлучујући о дозвољености ревизије на основу члана 404. став 2. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни суд је нашао да нису испуњени услови из става 1. овог члана да би се прихватило одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној.

Према одредби члана 404. став 1. ЗПП, ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако Врховни касациони суд оцени да је потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, уједначити судску праксу или дати ново тумачење права (посебна ревизија).

Побијаном правноснажном пресудом усвојен је захтев тужилаца за накнаду нематеријалне штете за душевне болове које трпе због повреде права на поштовање породичног живота зајемченог чланом 8. Европске конвенције о људским правима и основним слободама, са становиштем да постоји одговорност тужене за насталу штету која произилази из пропуста, нечињења и неделотворног чињења надлежних државних органа да тужиоцима као родитељима пруже поздане и тачне податке и информације о чињеницама које се односе на статус и судбину њиховог новорођеног детета за које постоји сумња да је нестално из породилишта у Републици Србији, без обзира на то што је иницијалну повреду људских права тужилаца проузроковала здравствена установа која има статус правног лица и страначку способност. О праву тужилаца и висини тражене накнаде судови су одлучили уз примену материјалног права које је у складу са правним схватањем израженим кроз одлуке раније Врховног касационог суда и сада Врховног суда у којима је одлучивано о истоветним захтевима тужилаца а посебно код чињенице да се у овом поступку не може применити Закон о утврђивању чињеница о статусу новорођене деце за коју се сумња да су нестала из породилишта у Републици Србији, јер је овај закон ступио на снагу 11.03.2020. године и примењује се од 12.06.2020. године, док је тужба у овој правној ствари поднета 19.04.2019. године, дакле пре ступања на снагу наведеног Закона који се не може ретроактивно применити.

Позивање ревидента на различите одлуке судова у другим предметима са сличним чињеничним стањем и истим правним основом нема утицаја на оцену изузетне дозвољености ревизије јер је током 2022. године уједначена пракса нижестепених судова у поступању по тужбама родитеља ради накнаде нематеријалне штете због сумње да су им деца отета из породилишта у Републици Србији, а такође у овој парници је другостепени суд поступао по налозима из решења Врховног касационог суда Рев 3012/21 од 28.10.2021. године које је донето у циљу уједначавања поступања судова у битно сличним чињенично-правим ситуацијама.

Сагласно наведеном, Врховни суд налази да нису испуњени услови из члана 404. став 1. ЗПП за изузетну дозвољеност ревизије, па је у складу с тим одлучио као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија није дозвољена.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинско-правним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе.

Тужба ради накнаде штете поднета је 19.04.2019. године и вредност предмета спора за сваког тужиоца понаособ износи 1.250.000,00 динара.

Имајући у виду да се у конкретној правној ствари ради о имовинско-правном спору у коме се тужбени захтев за сваког тужиоца односи на новчано потраживање у коме вредност предмета спора очигледно не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, то је Врховни суд нашао да је ревизија тужене недозвољена, применом члана 403. став 3. ЗПП.

На основу изнетог, применом члана 413. у вези члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Трошкови одговора на ревизију, по оцени Врховног суда, нису били потребни тужиоцима за вођење ове парнице, те је применом члана 154. став 1. у вези члана 165. став 1. ЗПП одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**